

MODEL BHV10F met toelichting

Voorbeeld van een verzoekschrift

ter verkrijging van de goedkeuring van de rechtbank tot het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden staande huwelijk (art. 1:119 BW).

Er zijn drie varianten opgenomen:

- onder KEUZE BLOK A is opgenomen dat de algehele gemeenschap wordt opgeheven;
- onder KEUZE BLOK B de opheffing van gemaakte huwelijkse voorwaarden; en
- onder KEUZE BLOK C de wijziging van huwelijkse voorwaarden in andere huwelijkse voorwaarden.

In dit verzoekschrift is er van uitgegaan dat de notaris het verzoekschrift indient als gemachtigde van de echtgenoten.

VERZOEKSCHRIFT

aan de Rechtbank te ♣

1. ♣

2. ♣

te dezer zake woonplaats kiezende ten kantore van notaris ♣ die tot hun gemachtigde is aangesteld¹,

in aanmerking nemende:

♣(KEUZE BLOK A: opheffing van de algehele gemeenschap *)

dat zij blijkens bijgevoegd afschrift/uittreksel van de huwelijksakte op ♣ in de gemeente ♣ met elkaar in het huwelijk zijn getreden;

dat zij vooraf geen huwelijkse voorwaarden hebben gemaakt, zodat zij in de wettelijke gemeenschap van goederen zijn getrouwd;

dat zij de gemeenschap van goederen willen opheffen en huwelijkse voorwaarden willen maken volgens bijgaande ontwerp-akte, opgesteld door mr. ♣, notaris, gevestigd te ♣, in welke akte zij zich hoofdelijk aansprakelijk stellen voor de schulden van de gemeenschap, zodat geen gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat;²

dat zij tot opheffing van de gemeenschap en het alsnog maken van huwelijkse voorwaarden willen overgaan omdat ♣

♣**

♣(KEUZE BLOK B: opheffing van gemaakte huwelijkse voorwaarden *)

dat zij blijkens bijgevoegd afschrift/uittreksel van de huwelijksakte op ♣ in de gemeente ♣ met elkaar in het huwelijk zijn getreden;

1 De notaris moet door de echtgenoten schriftelijk worden gemachtigd tot de indiening van het verzoekschrift en deze machtiging moet aan het verzoekschrift worden gehecht.

2 Zie over het al dan niet opnemen van de zgn. Dozy-clausule hetgeen hierna in de notitie is opgemerkt.

dat zij vooraf bij akte, op ♣ verleden voor mr. ♣, notaris, gevestigd te ♣ huwelijkse voorwaarden hebben gemaakt, van welke huwelijkse voorwaarden een afschrift hierbij gaat; dat zij blijkens bijgaande ontwerp-akte van huwelijkse voorwaarden, opgesteld door mr. ♣, notaris, gevestigd te ♣ deze huwelijkse voorwaarden willen opheffen, zodat zij in het vervolg in de wettelijke gemeenschap van goederen zullen zijn getrouwd; dat blijkens bijgaande door de echtgenoten ondertekende verklaring het vermogen van ieder van de echtgenoten op het tijdstip van wijziging van de huwelijkse voorwaarden positief is, zodat geen gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat;³ dat zij tot opheffing van de huwelijkse voorwaarden willen overgaan omdat ♣
♣**

♣(KEUZE BLOK C: wijziging van huwelijkse voorwaarden in andere huwelijkse voorwaarden *)

dat zij blijkens bijgevoegd afschrift/uitreksel van de huwelijksakte op ♣ in de gemeente ♣ met elkaar in het huwelijk zijn getreden; dat zij vooraf bij akte, op ♣ verleden voor mr. ♣, notaris, gevestigd te ♣ huwelijkse voorwaarden hebben gemaakt, van welke huwelijkse voorwaarden een afschrift hierbij gaat; dat zij deze huwelijkse voorwaarden willen wijzigen overeenkomstig bijgaande ontwerp-akte, opgesteld door mr. ♣, notaris, gevestigd te ♣; dat de wijziging van (de artikelen ..) van de bestaande huwelijkse voorwaarden kort samengevat inhoudt dat (.) dat (..) ⁴, zodat geen gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat; dat zij de door hen gemaakte huwelijkse voorwaarden willen wijzigen omdat ♣
♣**;

verzoeken

aan de rechtbank om goedkeuring te verlenen tot het maken/wijzigen van deze huwelijkse voorwaarden.

Getekend te

Wet organisatie en bestuur gerechten (Wet OBG)

³ Indien het vermogen van de ene echtgenoot negatief is maar het vermogen van de andere echtgenoot zodanig positief dat de gemeenschap na het opheffen van de huwelijkse voorwaarden een positief saldo vertoont kan – al is niet erg waarschijnlijk dat in een dergelijk geval de huwelijkse voorwaarden zullen worden opgeheven – de verklaring in die zin worden aangepast. De verklaringen kunnen ook worden vervangen door een door de echtgenoten ondertekend vermogensoverzicht. Indien het vermogen van ieder van de echtgenoten negatief is of de gemeenschap na opheffing van de huwelijkse voorwaarden een negatief saldo vertoont zal de rechtbank naar mag worden aangenomen de toestemming weigeren.

⁴ Indien door het wijzigen van de huwelijkse voorwaarden een beperkte gemeenschap ontstaat, moet een verklaring als vermeld in noot 3 worden opgenomen. In andere gevallen, bijvoorbeeld bij het toevoegen van een verrekenbeding aan bestaande huwelijkse voorwaarden is een dergelijke verklaring niet nodig. Wordt in een dergelijke geval een bestaande gemeenschap ontbonden dan zullen de echtgenoten zich in beginsel wel hoofdelijk aansprakelijk moeten stellen voor de bestaande gemeenschapsschulden (zie ook hierna bij de Dozy-clausule).

De naam arrondissementsrechtbank is per 01-01-2002 vervallen en vervangen door: rechtbank, met daaraan toegevoegd de vestigings-plaats. Bijvoorbeeld rechtbank te Amsterdam.

Voor kantongerechten geldt nu de aanduiding: rechtbank X, sector kanton, locatie Y. Bijvoorbeeld rechtbank Almelo, sector kanton, locatie Enschede.

NOTITIE BIJ BOVENSTAAND MODEL VERZOEKSCHRIFT

Inleiding

Sinds de inwerkingtreding van de Wet van 31 mei 2001, Stb. 2001, 275 op 22 juni 2001, kan een verzoekschrift tot het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden staande huwelijk worden ingediend zonder tussenkomst van een procureur. Als gevolg hiervan wordt de notaris vaak rechtstreeks betrokken bij het indienen van het verzoekschrift.

De KNB heeft in overleg met het Landelijk Overleg van Voorzitters van Familie- en Jeugdrechtsectoren- en units van de rechtbanken (LOV-F) het model verzoekschrift opgesteld met de lijst van stukken die bij de indiening moet worden overgelegd. Dit betekent dat in beginsel bij iedere rechtbank het verzoek op deze wijze kan worden ingediend.

Betekenis van art. 1:119

Art. 1:119 luidt thans als volgt:

- 1. Het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden tijdens het huwelijk behoeft de goedkeuring van de rechtbank. Het verzoekschrift kan zonder tussenkomst van een procureur worden ingediend.*
- 2. De gehele of gedeeltelijke goedkeuring wordt slechts geweigerd, indien gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat, of indien een of meer voorwaarden strijden met dwingende wetsbepalingen, de goede zeden of de openbare orde.*
- 3. Indien de akte niet is verleden binnen drie maanden na het in kracht van gewijsde gaan van de beschikking waarbij de goedkeuring is verleend, vervalt deze.*

Met betrekking tot dit artikel kan het volgende worden opgemerkt.

1. Het verzoekschrift waarbij aan de rechtbank goedkeuring wordt gevraagd voor het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden kan door de echtgenoten zelf worden ingediend. In de praktijk zal dit door een notaris als gemachtigde van de echtgenoten gebeuren. Het verzoekschrift wordt in dat geval door de notaris getekend. De notaris moet daartoe door de echtgenoten schriftelijk worden gemachtigd van welke machtiging een kopie aan het verzoekschrift moet worden gehecht.
2. Lid 2 bepaalt dat de goedkeuring alleen wordt geweigerd indien gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat en in enige andere voor de hand liggende gevallen.

In lid 2 (oud) was bepaald:

De rechter kan, alvorens op het verzoek te beslissen, bevelen dat het in twee door hem aangewezen dagbladen wordt bekend gemaakt. In de bekendmaking moeten de door de rechter aangewezen dag en uur worden opgenomen, waarop schuldeisers zullen worden gehoord en moet worden vermeld dat het ontwerp van de akte op de griffie ter inzage ligt.

Nu deze bepaling is geschrapt heeft de rechter deze bevoegdheid niet meer. Om na te kunnen gaan of gevaar bestaat voor benadeling van schuldeisers verlangt de rechter bij het ontstaan van een gemeenschap een overzicht van het vermogen van de echtgenoten of een verklaring van de echtgenoten met betrekking tot dat vermogen en bij ontbinding van een gemeenschap in beginsel opname van een hoofdelijke aansprakelijkheidsstelling door de echtgenoten (Dozy-clausule).

Bij het maken of wijzigen van huwelijkse voorwaarden tijdens het huwelijk bestaan de volgende mogelijkheden.

- a. De echtgenoten zijn in algehele gemeenschap van goederen getrouwd en willen overgaan naar de uitsluiting van iedere gemeenschap, al dan niet aangevuld met een verrekenbeding.
In beginsel stelt iedere rechtbank de eis dat de Dozy-clausule in de akte wordt opgenomen. De clausule moet inhouden dat de echtgenoten ‘zich hoofdelijk aansprakelijk stellen voor alle schulden van de ontbonden huwelijksgemeenschap, welk beding zij bij deze onherroepelijk maken ten behoeve van de schuldeisers van de ontbonden huwelijksgemeenschap, onverminderd onderling verhaal.’. Indien partijen de Dozy-clausule niet willen opnemen zal dit in het verzoekschrift moeten worden gemotiveerd en zal uit het verzoekschrift en de overgelegde stukken moeten blijken dat geen gevaar bestaat voor benadeling van schuldeisers. Dit kan betekenen dat een ontwerp-akte van verdeling moet worden overgelegd en/of een door een deskundige ondertekend vermogensoverzicht, een en ander ter beoordeling van de rechtbank. Een mogelijkheid is ook dat partijen aantonen dat de Dozy-clausule niet past binnen het wettelijk kader omdat bijv. een echtgenoot na ontbinding van de gemeenschap afstand zal doen van de gemeenschap (zie HR 21 februari 1997 NJ 1998, 205). In de ontwerp-akte moet de afstand zijn opgenomen.
- b. De echtgenoten zijn buiten iedere gemeenschap van goederen getrouwd en heffen de huwelijkse voorwaarden op zodat zij in de wettelijke gemeenschap van goederen zullen zijn getrouwd. In dit geval moeten de echtgenoten een ondertekende verklaring overleggen waaruit blijkt dat het vermogen van ieder van de echtgenoten op het tijdstip van wijziging van de huwelijkse voorwaarden positief is. Indien het vermogen van de ene echtgenoot negatief is maar het vermogen van de andere echtgenoot zodanig positief dat de gemeenschap na het opheffen van de huwelijkse voorwaarden een positief saldo vertoont kan de verklaring in die zin worden aangepast. De verklaringen kunnen ook worden vervangen door een door de echtgenoten ondertekend vermogensoverzicht. Zie verder noot 3.
- c. Een derde mogelijkheid is dat de echtgenoten op huwelijkse voorwaarden zijn getrouwd en in deze huwelijkse voorwaarden een wijziging willen aanbrengen, bijv. door het in het leven roepen van een beperkte gemeenschap of het opnemen van een verrekenbeding. Indien de wijziging van de huwelijkse voorwaarden inhoudt dat een beperkte gemeenschap ontstaat, geldt de regeling als onder b. vermeld met dien verstande dat de echtgenoten alleen een overzicht behoeven te geven van de activa en passiva voor zover dit van belang is om te beoordelen of gevaar voor benadeling van schuldeisers bestaat.⁵ Wordt door de huwelijkse voorwaarden een beperkte

⁵ Men denke bijvoorbeeld aan het geval dat de echtgenoten een beperkte gemeenschap overeenkomen waartoe alleen een bepaalde onroerende zaak met de daarop rustende hypothecaire schuld behoort. Een overzicht van het

gemeenschap ontbonden dan geldt hetgeen hiervoor onder a. met betrekking tot de Dozy-clausule is vermeld. . Indien alleen een verrekenbeding wordt opgenomen behoeven geen bijzondere stukken te worden overgelegd.

3. In artikel 119 staat niet meer dat de goedkeuring wordt geweigerd "indien een redelijke grond voor het maken of wijzigen van de huwelijkse voorwaarden ontbreekt". Niettemin lijkt deze eis blijkens de wetsgeschiedenis te zijn gehandhaafd. In de Nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstuk 27 084 nr. 5, p. 18) merkt de staatssecretaris op:

*"Voorgesteld is de eerste toetsingsgrond (redelijke grond) te schrappen en de tweede (gevaar voor benadeling van schuldeisers) te handhaven. De schrapping van de eerste toetsingsgrond is onder andere ingegeven door de gedachte dat de verantwoordelijkheid van gehuwden zelf voor de aard van de wijzigingen die zij beogen zoveel als mogelijk bij henzelf en bij de notaris die hen adviseert wordt gelegd. **Bovendien zullen in het verzoekschrift tot goedkeuring steeds de gronden van het verzoek dienen te worden opgenomen. Het zal de rechter reeds daarom steeds duidelijk worden waarom echtgenoten hun huwelijksvermogensregime willen aanpassen.**"*

Art. 278 lid 1 Rv . stelt de eis dat het verzoekschrift een duidelijke omschrijving bevat van het verzoek en de gronden waarop het berust. Dit laatste betekent dat de echtgenoten moeten aangeven waarom zij de huwelijkse voorwaarden willen maken of wijzigen. Bij gebreke hiervan kan de het verzoek worden afgewezen als niet onderbouwd. De rechter kan de goedkeuring niet weigeren wegens het ontbreken van een redelijke grond. . Weigering is wel mogelijk op de grond dat de voorgenomen wijziging in strijd is met de goede zeden of de openbare orde.

Het indienen van het verzoekschrift en de stukken die bij het verzoekschrift moeten worden gevoegd

1. Het verzoekschrift moet worden gericht tot de arrondissementsrechtbank. Op grond van art. 262 Rv is de rechter van de woonplaats/werkelijke verblijfplaats van beide echtgenoten c.q. de woonplaats/werkelijke verblijfplaats van een van de echtgenoten bevoegd. Ontbreekt een woonplaats of werkelijke verblijfplaats in Nederland dan is de rechter te Den Haag bevoegd (art. 269 Rv). Zie voor stilzwijgende forumkeuze art. 270 Rv (wetswijziging 1 januari 2002).
2. Het verzoekschrift moet inhouden:
 - a. De namen van de verzoekers, geboorteplaats en –datum, woonplaats met adres.
 - b. De plaats en datum van het huwelijk.
 - c. De redenen waarom de huwelijkse voorwaarden staande huwelijk worden gemaakt of gewijzigd.
 - d. De woonplaatskeuze ten kantore van de notaris.
3. Bij het verzoekschrift moeten worden gevoegd:
 - a. Het ontwerp van de akte van huwelijkse voorwaarden in tweevoud.

vermogen van de echtgenoot die alleen eigenaar was van de onroerende zaak is dan voldoende. Aan de hand van dit overzicht kan beoordeeld worden of de schuldeisers van deze echtgenoot in hun verhaalsmogelijkheden door het invoeren van de beperkte gemeenschap worden beperkt. De schuldeisers van de andere echtgenoot kunnen door deze wijziging nooit in hun verhaalsrecht achteruitgaan.

- b. (Indien van toepassing) een afschrift van de bestaande huwelijkse voorwaarden.
- c. Een afschrift of uittreksel van de huwelijksakte, af te geven door de gemeente waar het huwelijk is voltrokken (NB: dit kan een andere gemeente zijn dan die waar de echtgenoten nu wonen). Afschrift of uittreksel mogen niet ouder zijn dan drie maanden. Ook toegestaan is een door een notaris opgemaakt vergeleken afschrift van dit afschrift of uittreksel.
- d. Ter bepaling van de bevoegdheid van de rechtbank: een via het KNB-Intranet bij de GBA opgevraagde persoonslijst (PL), (bijv. vragenlijst 04, standaard).
- e. Bij opheffing van de huwelijkse voorwaarden: een door de echtgenoten ondertekende verklaring waaruit blijkt dat het vermogen van ieder van de echtgenoten op het tijdstip van wijziging van de huwelijkse voorwaarden positief is. Indien het vermogen van de ene echtgenoot negatief is maar het vermogen van de andere echtgenoot zodanig positief dat de gemeenschap na het opheffen van de huwelijkse voorwaarden een positief saldo vertoont kan de verklaring in die zin worden aangepast. De verklaringen kunnen ook worden vervangen door een door de echtgenoten ondertekend vermogensoverzicht. Zie verder noot 3.
- f. Bij opheffing van de gemeenschap: de Dozy-clausule. Indien partijen de Dozy-clausule niet willen opnemen zal dit in het verzoekschrift moeten worden gemotiveerd en zal uit het verzoekschrift en de overgelegde stukken moeten blijken dat geen gevaar bestaat voor benadeling van schuldeisers. Dit kan betekenen dat een ontwerp-akte van verdeling moet worden overgelegd en/of een door een deskundige ondertekend vermogensoverzicht. Zie verder hiervoor bij 'Betekenis art. 119' onder a.
- g. Bij wijziging van het bestaande huwelijksgoederenregime: indien een beperkte gemeenschap ontstaat of wordt opgeheven, zie bij Betekenis art. 119, onder c en noot 5.
- h. Indien bij het verzoek internationale aspecten spelen moeten alle omstandigheden die van belang zijn voor de bepaling van de rechtsmacht en het toepasselijk recht in het verzoekschrift worden vermeld en moeten alle in dit verband relevante bescheiden worden overgelegd.

N.B. Indien de rechtbank een verzoek heeft gedaan om aanvulling van gronden, gegevens of stukken en hieraan niet binnen de daarbij gestelde termijn van vier weken wordt voldaan, kan het verzoek niet ontvankelijk worden verklaard of worden afgewezen, tenzij – zo deelt het LOV-F mee - vóór afloop van de termijn schriftelijk klemmende redenen zijn aangevoerd die latere indiening rechtvaardigen.